

IZVJEŠTAJ O UČEŠĆU ZAINTERESOVANIH ORGANA I ORGANIZACIJA TOKOM JAVNE RASPRAVE

O

NACRTU STRATEŠKE PROCJENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU PLANA RAZVOJA ŠUMA ZA ŠUMSKO PODRUČJE ROŽAJE

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, na osnovu člana 15 stav 1 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG“, broj 41/18), kao i na osnovu člana 19 stav 1 Zakona o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list RCG", br. 80/05 od 28.12.2005 i "Sl. list Crne Gore", br. 73/10 od 10.12.2010, 40/11 od 08.08.2011, 59/11 od 14.12.2011 i 52/16), sprovelo je Javnu raspravu o izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu Plana razvoja za šumsko područje Rožaje.

Zbog trenutne epidemiološke situacije vezane za korona virus i rizika od širenja istog, nisu održani okrugli stolovi, već su posredstvom javnog poziva objavljenog 15. septembra 2020. godine na sajtu Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, na linku <https://mpr.gov.me/vijesti/232945/Poziv-za-javnu-raspravu-o-izradi-strateske-procjene-uticaja-na-zivotnu-sredinu-Plana-razvoja-za-sumsko-podrucje-Rozaje.html>, kao i na portalu portalu e-uprave, sva zainteresovana pravna i fizička lica, odnosno organi, organizacije i udruženja, bili informisani o načinu i rokovima dostavljanja primjedbi, predloga i sugestije u pisanom i elektronskom obliku.

Javna rasprava o Nacrtu strateške procjene uticaja na životnu sredinu Plana razvoja šuma za šumsko područje Rožaje trajala je 20 dana od dana objavljivanja ovog poziva, odnosno do 5. oktobra 2020. godine.

Tokom postupka javne rasprave, dobijena su dva seta komentara i sugestija, i to: od strane, Šuma Plan, d.o.o, Banja Luka, obrađivača Plana razvoja šuma za šumsko područje Rožaje, kao i predstavnika Uprave za šume – Područne jedinice Pljevlja, Tepavčević Vitomira, dipl.ing. šumarstva, načelnika Odsjeka za uređivanje šuma.

U nastavku je dat pregled komentara, uključujući status istih, kao i obrazloženja ukoliko se komentar prihvata, djelimično prihvata ili nije prihvaćen uz navođenje izmjenjenog/dopunjenog teksta i stranica na kojima su izvršene korekcija/dopune, radi lakšeg praćenja dokumenta.

KOMENTARI ŠUMA PLAN, D.O.O, BANJA LUKA

Komentar 1: Smatramo da je u Nacrtu SPU potrebno unijeti novi podatak koji je dat u PRŠ a koji je rezultat novog premjera, usaglašenosti sa dostupnim katastrom kao i korišćenja preciznijih tehnologija –GIS-a, novih ortofoto snimaka i sl.

Status: Komentar se prihvata.

Obrazloženje: Korekcije i dopune su izvršene na strani 24. i 25. Izvještaja o SPU, na sljedeći način; postojeća konstatacija, koja glasi: „*Prema podacima Instituta za šumarstvo u Podgorici, ukupna površina državnih i privatnih šuma i šumskog zemljišta u opštini Rožaje iznosi 26.881 ha, ili 62% ukupne teritorije. Šume bez šumskog zemljišta zahvataju 21.953 ha, ili 51% opštinske teritorije. Od ukupne površine, državne šume zahvataju 23.443 ha ili 87%, a privatne 3.438 ha ili 13% ukupne površine šuma i šumskog zemljišta. (Institut za šumarstvo, Podgorica, 2002.)*“, je izbrisana i zamjenjena sljedećom: Površina šuma i šumskog zemljišta šumskog područja Rožaje je 28080 ha, što čini 66,9% u odnosu na ukupnu površinu područja odnosno opštine (41983 ha). Površina šuma iznosi 24732 ha što čini 88,1% od ukupne površine šuma i šumskog zemljišta, ili cca 59% od površine opštine. U odnosu na vlasništvo 85,8% obrasle površine pripada državnom vlasništvu dok 14.2% otpada na privatno vlasništvo.

Komentar 2: Odnosi se na sljedeću konstataciju: *Međutim, iako navedeno upućuje na značajan pozitivan efekat implementacije Plana, ipak je nesporno da pojedini postavljeni ciljevi (kroz realizaciju aktivnosti programa gazdovanja u okviru gazdinskih jedinica) mogu dovesti do negativnih uticaja u odnosu na definisane ciljeve strateške procjene, datih u poglavlju 5 ovog dokumenta.*

Navedena konstatacija je paušalna – nije naveden nijedan cilj, ako ga ima, koji će negativno uticati kako je navedeno u Nacrtu SPU - u odnosu na definisane ciljeve strateške procjene, datih u poglavlju 5 ovog dokumenta. Svi navedeni ciljevi SPU u poglavlju V sadržani su u PRŠ – u ciljevima i smjernicama gazdovanja šumama, i oni doprinose ciljevima zaštite životne sredine i nijesu u konfliktu sa njima. Dati ciljevi i smjernice gazdovanja šumama PRŠ obezbjeđuju dobre – ugodne uslove za očuvanje staništa i vrsta, i oni su primjenjivi, a i odgovaraju za sva staništa i vrste bilo da se nalaze u EMERALD području ili u NATURI 2000 ili u nekim posebnim zonama.

Status: Djelimično se prihvata.

Obrazloženje: Dopuna izvršena na strani 35. Ciljevi i smjernice PRŠ treba da se poklapaju i proizilaze iz ciljeva SPU, te ne smiju biti u koliziji. Predmetnim planom nisu jasno i precizno definisane planirane aktivnosti u šumarstvu na cjelokupnom šumskom području Rožaje, uključujući sagledavanje na nivou gazdinskih jedinica, a koje se odnose na privrednu i sanitarnu sječu, kao i planirane šumske puteve i vlake...itd, te, uz postojeće identifikovane probleme na predmetnom području, kategoriše kao negativni aspekt, koji samim tim ne doprinosi ciljevima SPU, posebno kada je riječ o dvijema gazdinskim jedinicama: GJ Crnja-Ibarac i GJ Gornji-Ibar.

Tekst korigovan na sjedeći način: Međutim, iako navedeno upućuje na značajan pozitivan efekat implementacije Plana, ipak je nesporno da predmetnim planom nisu jasno i precizno

definisane planirane aktivnosti u šumarstvu na cjelokupnom šumskom području Rožaje, uključujući sagledavanje na nivou gazdinskih jedinica, a koje se odnose na privrednu i sanitarnu sječu, kao i planirane šumske puteve i vlake...itd, što, uz postojeće identifikovane probleme na predmetnom području, kategoriše kao negativni aspekt, koji samim tim ne doprinosi ostvarenju ciljevima SPU u cjelosti, posebno kada je riječ o dvije Gazdinske jedinice GJ Crnja-Ibarac i GJ Gornji-Ibar.

Komentar 3: Odnosi se na konstataciju: „*Shodno raspoloživim podacima, konstatuje se da je došlo do smanjenja ukupnih površina šumskog područja čak za cca 34%. Poslednje dvije dekade bilježi se pad učešća zapremine preko 50 cm. Pad učešća zapremine preko 50 cm najčešće je posljedica sječa stabala najjače prinosne snage i dobrog kvaliteta koji su nosioci prirasta i boniteta sastojine.*“, i glasi „Iz navedenih podataka jasno se vidi da je došlo do smanjenja ukupnih površina šumskog područja čak za cca 34%. Smanjenje se odnosi na neobraslo zemljište. Što se tiče obraslog zemljišta evidentirano je povećanje visokih prirodnih šuma - cca 17%, kao i povećanje površina izdanačkih šuma za cca 26% u odnosu na prethodno evidentirano stanje. Ukupna obraslost područja iznosi cca 86%. Do promjena površina ima više razloga, a osnovni i najuticajni razlog je usklađivanje granica sa katastarskim podacima (to se najviše odnosi na neobraslo zemljište). Promjene koje su nastale kod obraslih površina posljedica je dijelom prirodnog širenja obraslih površina, klasifikovanja određenih kategorija, obuhvatom cjelokupnih površina, kao i korišćenje savremenih-preciznijih alata za iscrtavanje i obradu podataka – GIS alati. Iako se radi o istim površinama koje se nalazile u okviru iste opštine – područja, dati pregled podataka treba posmatrati kroz naprijed navedene razloge koji su doveli do znatnih promjena.“ Da bi ovaj izraz imao pravo značenje neophodno je da se doda i preostali tekst koji objašnjava ovaj podatak.

Status: Djelimično se prihvata.

Obrazloženje: Biće izvršena dopuna na strani 38. u skladu sa sugerisanim tekstom, na sljedeći način: „Shodno raspoloživim podacima, konstatuje se da je došlo do smanjenja ukupnih površina šumskog područja čak za cca 34%. Smanjenje se odnosi na neobraslo zemljište. Što se tiče obraslog zemljišta evidentirano je povećanje visokih prirodnih šuma - cca 17%, kao i povećanje površina izdanačkih šuma za cca 26% u odnosu na prethodno evidentirano stanje. Ukupna obraslost područja iznosi cca 86%. Do promjena površina ima više razloga, a osnovni i najuticajni razlog je usklađivanje granica sa katastarskim podacima (to se najviše odnosi na neobraslo zemljište). Promjene koje su nastale kod obraslih površina posljedica je dijelom prirodnog širenja obraslih površina, klasifikovanja određenih kategorija, obuhvatom cjelokupnih površina, kao i korišćenje savremenih-preciznijih alata za iscrtavanje i obradu podataka – GIS alati. Iako se radi o istim površinama koje se nalazile u okviru iste opštine – područja, dati pregled podataka treba posmatrati kroz gorenavedene razloge koji su doveli do znatnih promjena.“, **s tim da će i dalje paragraf figurirati u Poglavlju Postojeći problemi u pogledu životne sredine u vezi sa planom.** Konstatacija je korigovana i na strani 56.

Komentar 4: Na stranici 37 Nacrta SPU stoji konstatacija „*Poslednje dvije dekade bilježi se pad učešća zapremine preko 50 cm.*“ Nije adekvatno prenešena iz Plana razvoja šuma (PRŠ). Ova konstatacija javlja se na više mjesta u Nacrtu SPU. U PRŠ na stranici 87 napisano je „Iz datih podataka jasno se vidi da do poslednje dvije dekade bilježi se pad učešća zapremine preko 50 cm. U poslednje dvije dekade registruje se rast učešća zapremine preko 50 cm.“

Status: Prihvaćen

Obrazloženje: Tekst korigovan na sjedeći način: Do poslednje dvije dekade bilježi se pad učešća zapremine preko 50 cm, s tim da će i dalje paragraf figurirati u Poglavlju Postojeći problemi u pogledu životne sredine u vezi sa planom. Konstatacija je korigovana i na strani 56.

Komentar 5: Odnosi se na konstataciju: „*Iako je područje Rožaja prepoznato po otkupu i preradi određenih nedravnih proizvoda Planom nisu obuhvaćeni ovi podaci*“, i glasi, konstatacija je tačna, ali podaci o otkupu i preradi nedravnih proizvoda koje vrši subjekti na području Rožaja obuhvataju i podatke o nedravnim proizvodima koji se otkupljuju na području cijele Crne Gore, tako da nema odvojenih podataka šta je otkupljeno sa područja Rožaja. Predlaže se da se ova konstatacija dopuni sa datim obrazloženjem.

Status: Djelimično prihvaćeno

Obrazloženje: Biće izvršena dopuna na strani 39. u skladu sa sugerisanim tekstom, na sljedeći način: Iako je područje Rožaja prepoznato po otkupu i preradi određenih nedravnih proizvoda Planom nisu obuhvaćeni ovi podaci, uzimajući u obzir da podaci o otkupu i preradi nedravnih proizvoda koje vrši subjekti na području Rožaja obuhvataju i podatke o nedravnim proizvodima koji se otkupljuju na području cijele Crne Gore, tako da nema odvojenih podataka šta je otkupljeno sa područja Rožaja, s tim da će i dalje paragraf figurirati u Poglavlju Postojeći problemi u pogledu životne sredine u vezi sa planom.

Komentar 5: Odnosi se na konstataciju „*Međutim obim nelegalnih sječa nije poznat*“, i glasi: u PRŠ na stranici na stranici 110 i 111, naslov 6.2. BESPRAVNE SJEČE dati su podaci o evidentiranim bespravnim sječama po gazdinskim jedinicama i godinama. Neophodno je ispraviti navedenu konstataciju.

Status: Prihvaćen

Obrazloženje: Sa stranice 39. je izbrisana gorenavedena konstatacija.

Komentar 6: Na stranici 43 Nacrta SPU, podnaslov 5.2. Ciljevi zaštite životne sredine u tabelarnom pregledu definisanih ciljeva u koloni Indikatori umjesto „*Površina bespravno posječene šume*“ potrebno je da bude količina posječene bruto drvne mase izražena u m³.

Status: Prihvaćen

Obrazloženje: Na stranici 44. preimenovan postojeći indikator u količina posječene bruto drvne mase izražena u m³.

Komentar 7: U poglavlju VI MOGUĆE ZNAČAJNE POSLJEDICE PO ZDRAVLJE LJUDI I ŽIVOTNU

SREDINU u tabeli ZNAČAJ UTICAJA NA POSTAVLJENI CILJ SPU u koloni OČEKIVANI POTENCIJALNI UTICAJ IMPLEMENTACIJE PLANA nalazi se i „Povećanje pritiska na šume zbog povećanog korišćenja šumskih resursa - planirana sječa“. U PRŠ između ostalog dati su ciljevi i smjernice gazdovanja šumama koji obezbjeđuju održivost gazdovanja šumama, i kod izrade programa gazdovanja šumama za gazdinske jedinice oni će se implementirati. Dati ciljevi i smjernice neće se negativno odraziti na šume, odnosno neće doći do povećanja pritiska na šume kako je navedeno u SPU.

Status: Nije prihvaćen

Obrazloženje: Kao što je i navedeno u obrazloženju na komentar 2: Iako smjernice i ciljevi PRŠ doprinose održivom gazdovanju šumama, ipak je nesporno da predmetnim planom nisu jasno i precizno definisane planirane aktivnosti u šumarstvu na cjelokupnom šumskom području Rožaje, uključujući sagledavanje na nivou gazdinskih jedinica, a koje se odnose na privrednu i sanitarnu sječu, kao i planirane šumske puteve i vlake...itd, što, uz postojeće identifikovane probleme na predmetnom području, kategoriše kao negativni aspekt, koji samim tim ne doprinosi ostvarenju ciljevima SPU u cjelosti, i može imati posljedice, pogotovo kada je riječ o dvijema gazdinskim jedinicama: GJ Crnja-Ibarac i GJ Gornji-Ibar. Takođe, postavlja se i pitanje da li su adekvatno definisane smjernice ukoliko nemamo jasno definisan obim i intezitet planiranih aktivnosti, prije svega onih koje se odnose na planiranu sječu.

Komentar 8: Na stranici 57 Nacrta SPU u poglavlju XII REZIME stoji konstatacija „za očekivati je da će adekvatna realizacija plana imati više pozitivnih nego negativnih uticaja“, kao i „ipak je nesporno da pojedini postavljeni ciljevi (kroz realizaciju aktivnosti programa gazdovanja u okviru gazdinskih jedinica) mogu dovesti do negativnih uticaja u odnosu na definisane ciljeve strateške procjene.“

Status: Djelimično se prihvata

Obrazloženje: Izvršene korekcije i dopune na strani 59. Inkorporiran tekst u nastavku

Imajući u vidu postojeće stanje obuhvata Plana razvoja šuma za područje Opštine Rožaje i planirane ciljeve /aktivnosti sa jedne strane, kao i činjenicu da vrste uticaja mogu biti različite, sa druge strane, za očekivati je da će adekvatna realizacija plana imati dominantno/većim djelom pozitivan uticaj.

Iako smjernice i ciljevi PRŠ doprinose održivom gazdovanju šumama, ipak je nesporno da predmetnim planom nisu jasno i precizno definisane planirane aktivnosti u šumarstvu na cjelokupnom šumskom području Rožaje, uključujući sagledavanje na nivou gazdinskih jedinica, a koje se odnose na privrednu i sanitarnu sječu, kao i planirane šumske puteve i vlake...itd, što, uz postojeće identifikovane probleme na predmetnom području, kategoriše kao negativni aspekt, koji samim tim ne doprinosi ostvarenju ciljevima SPU u cjelosti, i može imati posljedice, pogotovo kada je riječ o dvijema gazdinskim jedinicama: GJ Crnja-Ibarac i GJ Gornji-Ibar.

KOMENTARI - UPRAVE ZA ŠUME – PODRUČNE JEDINICE PLJEVLJA, Tepavčević Vitomira, dipl.ing. šumarstva, načelnika Odsjeka za uređivanje šuma

Komentari predstavnika Uprave za šume – Područne jedinice Pljevlja odnose se na Plan razvoja šuma za šumsko područje Rožaje, a ne na Izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu i isti će biti proslijeđeni obrađivaču PRŠ na dalje razmatranje i postupanje. Ukoliko obrađivač PRŠ konstatuje da su relevantni i pristupi izmjeni PRŠ, isti će biti razmotreni u kontekstu strateške procjene uticaja na životnu sredinu.